

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อลิสา ประมวลเจริญกิจ^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 450 บริษัท ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2558 งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุแบบพาแนลดต้า (Panel Data Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม และการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

คำสำคัญ : ความรับผิดชอบต่อสังคม , ผลประกอบการทางการเงิน , บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: alisa.p@chandra.ac.th

AN INVESTIGATION INTO THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE SOCIAL
RESPONSIBILITY AND FINANCIAL PERFORMANCES OF THE LISTED COMPANIES
IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

Alisa Pramualcharoenkij^{1*}

Abstract

The purpose of this research was to analyze relationships between the corporate social responsibility (CSR) and financial performances of companies registered in the Stock Exchange of Thailand (SET). The sample size of 450 SET listed companies during the 2013 -2015 was adopted and multiple regression analysis was employed to conduct hypothesis testing using panel data. Research findings indicated that CSR variables positively affected net profit margin (NPM), and return on asset (ROA). Human rights adherence and good governance positively affected NPM. Human rights adherence, CSR innovation dissemination and good governance positively affected ROA.

Keywords : Corporate Social Responsibility , Financial Performance , Listed Company in the Stock Exchange of Thailand

¹D.B.A. In Business Administration, Naresuan University

*Corresponding author, e-mail: alisa.p@chandra.ac.th

บทนำ

การประกอบธุรกิจในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ก็ได้ให้ความสำคัญในด้านนี้เช่นกัน โดยดำเนินการร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น พร้อมทั้งมีการจัดตั้งคณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน ดังนั้นในการบริหารงานของบริษัทต่างๆ ได้หันมาเน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมที่คนทำธุรกิจทุกคนควรมีต่อสังคมมากขึ้น การตื่นตัวของภาคธุรกิจในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้องค์กรได้รับการยอมรับและสร้างความเชื่อถือ แสดงให้เห็นว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมการทรัพยากร เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสังคมไทย ตลอดจนการเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมสังคมไทยให้มีความเข้มแข็งเพื่อเสริมสร้างรากฐานสังคมของประเทศให้ยั่งยืนต่อไป (คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2555)

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ Corporate Social Responsibility หรือ CSR หมายถึง การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจดูแลรักษาสังคมสิ่งแวดล้อมในชุมชน และสังคมโดยรวม โดยยึดหลักจริยธรรมการกำกับดูแลที่ดี เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมุ่งให้การให้ประโยชน์กับคน ชุมชน และสังคม (จิรพัฒน์ ศิริรักษ์ และชไมพร ใจแปง, 2551) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ข้อผูกพันในการพัฒนาชุมชนและสังคมทั้งด้านมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นผ่านการดำเนินการขององค์กรโดยอาสาสมัครด้วยตนเองภายใต้ทรัพยากรบริษัท โดยไม่ได้ปฏิบัติเพียงแค่นำตามกฎหมายเท่านั้น ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ข้อผูกพันของธุรกิจในการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทำงานร่วมกับพนักงาน และครอบครัว ชุมชนท้องถิ่น และสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (Kotler and Lee, 2005) ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสิ่งที่องค์กรต้องผนวกไว้ในแผนกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งได้นำมาสู่การปรับปรุงสวัสดิการของสังคมที่องค์กรนั้นตั้งอยู่, ปรับปรุงสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปรับปรุงทัศนคติที่ดีของพนักงานโดยความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งที่เอื้อหนุนองค์กรนั้นๆเองเพราะเป็นการทำในสิ่งที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม มักจะผูกพันกับผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์ขององค์กรนั้นๆ ด้วย (Hill and Jones, 2001) และความรับผิดชอบต่อสังคม คือ กิจกรรมที่มีผลดีต่อสังคมมากกว่าทำเพื่อความสนใจของบริษัทที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การที่บริษัทดำเนินการมากกว่าที่กฎหมายระบุ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ความรับผิดชอบต่อลูกค้า ความรับผิดชอบต่อคุณภาพของสินค้าหรือบริการ ความรับผิดชอบต่อพนักงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (McWilliams and Siegel, 2000) นอกจากนี้การตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการสร้างหรือแบ่งปันคุณค่าระหว่างองค์กรและสังคมองค์กรที่ใช้แนวคิดนี้มักมีแนวทางการปฏิบัติที่เน้นการสร้างคุณค่าต่อองค์กรและต่อสังคมการดำเนินการในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจึงต้องกำหนดชัดเจนว่าเมื่อองค์กรทำเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว สังคมได้อะไรและองค์กรได้อะไร องค์กรที่เหมาะสมกับแนวคิดนี้มักเป็นองค์กรที่ทำธุรกิจกับกลุ่มคนที่สังคมถูกเอารัดเอาเปรียบจะเห็นได้ว่าแนวคิดนี้แตกต่างไปจากความรับผิดชอบต่อสังคมแบบที่นำคุณค่าไปมอบให้สังคมหรือชุมชนแต่เป็นการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นทั้ง 2 ทาง คือ ทั้งคุณค่าต่อองค์กรและต่อสังคม (Porter and Kramer, 2006) ซึ่งการใส่ใจในคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของสังคม นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือสังคม และยังเป็นการส่งผลที่ดีต่อสังคมแล้ว ยังทำให้ธุรกิจนั้นได้รับผลประโยชน์ทางการเงินเพิ่มขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยให้ความสนใจในการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อบริษัทในด้านผลประกอบการทางการเงิน เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปเสนอแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท อันเป็นประโยชน์ในการวางแผนการจัดการบริษัท พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ตระหนักถึงคุณค่าของความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตลอดจนเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัทในการสร้างเชื่อมั่นของผู้บริโภคมากขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจของบริษัทในด้านผลประกอบการทางการเงินให้มีความเจริญก้าวหน้า และมั่นคงพร้อมกับการคำนึงถึงการคืนกำไรสู่สังคมควบคู่กันไปโดยไม่ได้มุ่งเน้นในด้านกำไรของบริษัทเพียงอย่างเดียว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่างๆ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2. เพื่อประเมินผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีการทำความรับผิดชอบต่อสังคม ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2556-พ.ศ.2558 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาจากสมการความสัมพันธ์และการวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการออกแบบงานวิจัย (Research Design) เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบพาแนลด้า (Panel Data Analysis) ประชากรที่ทำการศึกษาคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการวิจัยในครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 450 บริษัท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นและข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลประกอบการทางการเงินหรือไม่อย่างไร ดังต่อไปนี้ 1) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) 2) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 3) ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ โดยแบ่งเป็นดัชนีชี้วัด 8 ด้าน (คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน, 2551) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หลักเกณฑ์การให้คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคม

ดัชนีชี้วัด	เกณฑ์การให้ได้ 1 คะแนน	เกณฑ์การให้ได้ 0 คะแนน
1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี	1. มีคณะกรรมการตรวจสอบ 2. มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง 3. มีคณะกรรมการเพื่อสังคม (ต้องมีอย่างน้อย 2 ใน 3 ชุด)	1. มีคณะกรรมการตรวจสอบเพียง 1 ใน 3 ชุด 2. ไม่มีคณะกรรมการเหล่านั้นเลย 3. ไม่มีคณะกรรมการเพื่อสังคม
2. การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม	1. ไม่มีการฟ้องร้องจากคู่ค้าและลูกค้า 2. ไม่มีประเด็นเกี่ยวกับกรณีพิพาทคู่ค้าและลูกค้า	1. มีการฟ้องร้องอย่างรุนแรง 2. มีประเด็นเกี่ยวกับกรณีพิพาทกับคู่ค้า และลูกค้า
3. การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	1. ไม่มีการฟ้องร้องจากแรงงาน 2. ไม่มีประเด็นเกี่ยวกับกรณีพิพาทแรงงาน	1. มีการฟ้องร้องจากแรงงาน 2. มีประเด็นเกี่ยวกับกรณีพิพาทแรงงาน
4. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	1. มีกฎเกณฑ์คุ้มครองผู้บริโภคและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด 2. ไม่มีการฟ้องร้องจากผู้บริโภค	1. ไม่มีกฎเกณฑ์คุ้มครองผู้บริโภคและไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ 2. มีการฟ้องร้องจากผู้บริโภค
5. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม	1. มีการพัฒนาชุมชนและสังคม 2. มีรูปแบบการพัฒนาชุมชนและสังคมที่ชัดเจน	1. ไม่มีการพัฒนาชุมชนและสังคม 2. ไม่มีรูปแบบการพัฒนาชุมชนที่ชัดเจน
6. การดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อม	1. มีแนวทางปฏิบัติในการดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อม 2. ไม่มีประเด็นพิพาทเกี่ยวกับการทำลายสิ่งแวดล้อม	1. ไม่มีแนวทางปฏิบัติในการดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อม 2. มีประเด็นพิพาทเกี่ยวกับการพิพาทเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
7. การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม	1. มีการเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม 2. มีแผนการจัดทำข่าวสารใหม่ ๆ จากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม	1. ไม่มีการเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม 2. ไม่มีแผนการจัดทำข่าวสารใหม่ ๆ จากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม
8. การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	1. มีการจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นประจำทุกปี	1. ไม่มีการจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลประกอบการทางการเงิน จะศึกษาจากสมการความสัมพันธ์ ดังนี้

สมการถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Equation)

$$NPM = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \dots + \beta_k X_k + e$$

$$ROA = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \dots + \beta_k X_k + e$$

สมการพาแนลดาต้า (Panel Data Equation)

$$NPM = \beta_0 + \beta_1 X_{1ij} + \beta_2 X_{2ij} + \beta_3 X_{3ij} + \dots + \beta_8 X_{8ij} + e$$

โดยที่ X_n = ตัวแปรต้น , i = บริษัท 1...450 , j = ปี 2013...2015

$$ROA = \beta_0 + \beta_1 X_{1ij} + \beta_2 X_{2ij} + \beta_3 X_{3ij} + \dots + \beta_8 X_{8ij} + e$$

โดยที่ X_n = ตัวแปรต้น , i = บริษัท 1...450 , j = ปี 2013...2015

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุแบบพาแนลดาต้า (Panel Data Multiple Regression) ทั้งนี้ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 2-ตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

Dependent Variable: NPM

Method: Least Squares

Date: 02/10/17 Time: 15:50

Sample: 1350

Included observations: 1349

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-11.09052	5.388465	-2.058196	0.0398
X ₁	1.432196	0.561805	2.549278	0.0109**
X ₂	2.005228	4.146732	0.483568	0.6288
X ₃	11.41484	2.948787	3.871030	0.0001***
X ₄	0.780880	0.672994	1.160308	0.2461
X ₅	2.528256	1.438569	1.757480	0.0791
X ₆	0.593806	1.855283	0.320062	0.7490
X ₇	1.105687	0.664894	1.662951	0.0966
X ₈	-0.688849	0.625899	-1.100576	0.2713
R-squared	0.025923	Mean dependent var		6.588406
Adjusted R-squared	0.020108	S.D. dependent var		10.22206
S.E. of regression	10.11877	Akaike info criterion		7.473310
Sum squared resid	137201.9	Schwarz criterion		7.508050
Log likelihood	-5031.748	Hannan-Quinn criter.		7.486321
F-statistic	4.457741	Durbin-Watson stat		1.063358
Prob(F-statistic)	0.000024			

** หมายถึง ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** หมายถึง ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 การศึกษาความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคม และอัตราผลตอบแทน จากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

วิเคราะห์ที่ 1. R-square มีค่าเท่ากับ 0.025923 แสดงว่าสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ร้อยละ 2.59

2. ค่าทดสอบ one-way anova ได้ค่า F-statistic มากกว่า 4.457741 ซึ่งมีค่า P-value น้อยกว่า 0.05 สะท้อนว่าโดยรวม ตัวแปรต้นส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

2.1 การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (X_3) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (NPM) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 11.4148 คือ ถ้า X_3 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิ 11.41484 หน่วย

2.2 การกำกับดูแลกิจการที่ดี (X_1) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ (NPM) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 1.432196 คือ ถ้า X_1 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิ 1.432196 หน่วย

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคม และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets)

Dependent Variable : ROA

Method: Least Squares

Date: 02/10/17 Time: 15.56

Sample: 1350

Included observations: 1348

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-165.8698	22.69564	-7.308443	0.0000
X_1	5.299745	2.336554	2.268189	0.0235**
X_2	-6.861904	17.24023	-0.398017	0.6907
X_3	174.6875	12.79527	13.65250	0.0000***
X_4	-3.059021	2.798831	-1.092964	0.2746
X_5	4.144310	5.980945	0.692919	0.4885
X_6	0.308097	7.713420	0.039943	0.9681
X_7	8.177527	2.767739	2.954588	0.0032***
X_8	-4.130814	2.603375	-1.586715	0.1128
R-squared	0.131161	Mean dependent var		6.754933
Adjusted R-squared	0.125970	S.D. dependent var		44.99885
S.E. of regression	42.06922	Akaike info criterion		10.32316
Sum squared resid	2369788.	Schwarz criterion		10.35792
Log likelihood	-6948.813	Hannan-Quinn criter.		10.33618
F-statistic	25.26720	Durbin-Watson stat		0.780100
Prob(F-statistic)	0.000000			

** หมายถึง ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** หมายถึง ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคม และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ (Return on Assets)

วิเคราะห์ 1. R-square มีค่าเท่ากับ 0.131161 แสดงว่าสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ร้อยละ 13.12

2. ค่าทดสอบ one-way anova ได้ค่า F-statistic มากกว่า 25.26720 ซึ่งมีค่า P-value น้อยกว่า 0.05 สะท้อนว่าโดยรวม ตัวแปรต้นส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์รวม ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

2.1 การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (X_3) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 174.6875 คือ ถ้า X_3 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ 174.6875 หน่วย และการเผยแพร่ข่าวสารจาก การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม (X_7) มีผลกระทบเชิงบวก ต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ รวม (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 8.177527 คือ ถ้า X_7 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผล กระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ 8.177527 หน่วย

2.2 การกำกับดูแลกิจการที่ดี (X_1) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนใน สินทรัพย์รวม (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 5.299745 คือ ถ้า X_1 เปลี่ยนแปลง 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์รวม 5.299745 หน่วย

ตารางที่ 4 สรุปความมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปร

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	R^2	F-statistic
NPM	**		***						0.025923	4.457741
ROA	**		***				***		0.131161	25.26720

** หมายถึง ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** หมายถึง ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 สรุปความมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรนั้น ดัชนีความรับผิดชอบต่อสังคมจะเป็น ตัวแปรที่สามารถอธิบายผลประกอบการทางการเงินได้น้อย โดยค่า R-square อยู่ระดับต่ำ อย่างไรก็ตามค่าค่า P-value น้อยกว่า 0.05 สะท้อนว่าโดยรวมตัวแปรต้นส่งผลกระทบต่อผลประกอบการทางการเงิน และดัชนีความ รับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบต่อผลประกอบการทางการเงิน แต่ไม่ครบทุกด้านดังต่อไปนี้

1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี (X_1) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ (NPM) และ อัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (X_3) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไร สุทธิ (NPM) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

3. การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม (X_7) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย ต่อไปนี้

ความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่ออัตรากำไรสุทธิผลการศึกษาพบว่า การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (X_3) ส่งผลกระทบบวกเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และการกำกับดูแลกิจการที่ดี (X_1) ส่งผลกระทบบวกเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ McWilliams and Siegel (2000) ได้สรุปว่า บริษัทที่ลงทุนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมสูงจะได้ผลตอบแทนกำไรสูง ขณะที่บริษัทที่ลงทุนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่ำ จะได้ผลตอบแทนกำไรต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Porter and Linde (1995) ได้กล่าวไว้ว่าบริษัทได้ให้ความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงทางด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อม จะทำให้การดำเนินงานกิจการนั้นดีขึ้น โดยมี 3 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกิดการประหยัดต้นทุน เนื่องจากในการทำความรับผิดชอบต่อสังคม ทางด้านธุรกิจ โดยทั่วไป จะมองว่าเป็นต้นทุน แต่ในความเป็นจริงแล้วผลตอบแทนที่ได้มาคือ ชื่อเสียงและภาพพจน์ของบริษัท จึงช่วยเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้และโอกาสในการได้มาซึ่งการทำการกำไร รวมถึงภาพลักษณ์ที่จะนำไปสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และยังทำให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายจากการประหยัดพลังงาน รวมถึงภาพลักษณ์ที่จะนำไปสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และยังทำให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายจากการประหยัดพลังงาน หรือในการใช้พลังงานทดแทนด้วย แต่ในทางกลับกันหากบริษัทไม่มีการคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม อาจเกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นแทน เช่น ในกรณีธุรกิจทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม หรือประเด็นพิพาทเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธุรกิจนั้นต้องมีการจ่ายค่าเสียหายในการทำให้เกิดมลภาวะเพื่อให้สิ่งแวดล้อมกลับมาดังสภาพเดิม ซึ่งทำให้เกิดค่าใช้จ่ายมากกว่าการป้องกันตั้งแต่แรกเริ่ม

ความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (X_3) และการเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม (X_7) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และการกำกับดูแลกิจการที่ดี (X_1) มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ ประจวบเหมาะ (2559) ได้สรุปว่า ปัจจัยโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อผลการดำเนินงานพบว่าด้านคณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ จำนวนกรรมการตรวจสอบ และด้านบทบาทคณะกรรมการ ได้แก่ บทบาทการจัดการทรัพยากรและสนับสนุนมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุรณภาพ สมเศรษฐ์ (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cochran and Wood (1984) ได้ให้ความเห็นว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลประกอบการต่อสินทรัพย์เฉลี่ยสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Johansson, Karlsson and Hagberg (2015) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินของบริษัทที่ทำธุรกิจในประเทศสวีเดนระหว่างปี 2006-2009 มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Masoud and Halaseh (2017) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลประกอบการทางด้านบัญชี (ROA, ROE, and ROCE) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Waddock and Graves (1997) ได้สรุปว่า อัตรากิจกรรมทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลประกอบการทางการเงินทั้งผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และผลตอบแทนต่อยอดขาย ซึ่งทั้งผลตอบแทนทางการเงินและผลตอบแทนทางสังคมจะเป็นปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ 3 ประเด็น กล่าวคือ ประเด็นที่ 1. บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรพัฒนาในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม โดยให้ความสำคัญในการเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมมากที่สุด รองลงมา ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งมีผลทำให้ผลประกอบการทางการเงินในอัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้น ประเด็นที่ 2. บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม โดยให้ความสำคัญในการเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม และการเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด รองลงมา ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งมีผลทำให้ผลประกอบการทางการเงินในอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ประเด็นที่ 3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น ถึงแม้ว่าบางด้านจะไม่มีนัยสำคัญแต่บริษัทควรให้ความสำคัญเช่นกัน

ในส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 4 ประเด็น กล่าวคือประเด็นที่ 1. ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปพัฒนารูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคมไปใช้ในการศึกษาบริษัทในกลุ่มอื่นๆ ต่อไป เช่น บริษัทหลักทรัพย์เอ็มเอไอ (MAI) และบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก ประเด็นที่ 2. การศึกษาในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ควรให้ความสำคัญอย่างมากในการเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม และการเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด รองลงมา ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ประเด็นที่ 3. การศึกษางานวิจัยในอนาคตควรศึกษาปัจจัยภายในด้านอื่น เช่น ทรัพยากร ภาวะผู้นำ สมรรถนะและความรู้ความสามารถของผู้บริหาร และผลประกอบการทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มเติม เพื่อช่วยในการวัดผลประกอบการทางการเงินให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น ประเด็นที่ 4. การศึกษาความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับตัวแปรตามอื่นๆ เช่น การเติบโตของกิจการ ความมั่งคั่ง ความพึงพอใจ และความจงรักภักดี เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับตัวแปรตามอื่นๆ มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดียิ่ง ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.สหพันธ์ ตั้งเบญจสิริกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลพร ศรีจันทเพรช ดร.สุรชาติ บัวชุม ดร.ชยตม์ วัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยนันท์ ปานนิม และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ เท็ดบารมี ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2555).

แนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย.

คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน.(2551).

เข้มทิศธุรกิจเพื่อสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

- จิรพัฒน์ ศิริรักษ์, และชไมพร ใจแปง. (2551). ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในองค์กร. การสัมมนาสังคมเชิงพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์ สถาบันการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุรณภพ สมเศรษฐ์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและขนาดขององค์กรกับ
ผลการดำเนินงานทางการเงิน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อาจารย์ ประจวบเหมาะ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการ
ดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจดุสิต
บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Cochran, P. L., & Wood, R. A. (1984). Corporate Social Responsibility, & Financial Performance. *Academy of Management Journal*, 27(1), 42-56.
- Hill, C. W., & Jones, G. R. (2001). *Strategy in the Global Environment* (5th ed.). Boston, MA, New York: Houghton Mifflin Company.
- Johansson, S., Karlsson, A., & Hagberg, C. (2015). *The Relationship between CSR and Financial Performance*. Sweden: Linnaeus University.
- Kotler, P., & Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility*. New Jersey: Wiley & Sons.
- Masoud, N., & Halaseh, A. (2017). Corporate Social Responsibility and Company Performance: An Empirical Analysis of Jordanian Companies Listed on Amman Stock Exchange. *British Journal of Education, Society and Behavioral Science*. 19(1), 1-26.
- McWilliams, A., & Siegel, D. (2000). Corporate Social Responsibility and Financial Performance: Correlation or Misspecification?. *Strategic Management Journal*. 21(5), 603-609.
- Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2006). Strategy and Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility. *Harvard Business Review*, 84(12), 78-92.
- Porter, M. E., & Van der Linde, C. (1995). Toward a new conception of the environment competitiveness relationship. *Journal of Economic Perspectives*, 9(4), 97-118.
- Waddock, S.A., & Graves, S.B. (1997). The Corporate Social Performance: Financial Performance Link. *Strategic Management Journal*, 18(4), 303-319.